Základní škola Janov, okres Svitavy
příspěvková organizace
Janov 17, 569 55 Janov | IČO 75015765
tel. 461 639 205, 736 481 858 | e-mail: skola@skolajanov.cz

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

Č. j.	63/2026
Vypracovala:	Mgr. Věra Pechancová, školní metodička prevence
Schválila:	Mgr. Bc. Magdalena Lenochová, ředitelka školy
Pedagogická rada projednala:	25. 8. 2026
Platnost dokumentu	1. 9. 2026
Účinnost od	1. 9. 2026

1 Účel a postavení programu

Minimální preventivní program školy (dále jen „MPP“) je základním krátkodobým plánem školské primární prevence rizikového chování pro školní rok 2026/2027. Navazuje na Program poradenských služeb ve škole, školní vzdělávací program, školní řád, program proti šikanování a krizový plán. Je určen žákům 1.–5. ročníku, pedagogickým pracovníkům a zákonným zástupcům.

Program staví na každodenní práci pedagogů, bezpečném klimatu malé školy, včasném zachycení obtíží a přiměřené spolupráci s rodinou a odbornými službami. Jednorázové externí programy doplňují, nikoli nahrazují soustavnou preventivní práci školy.

2 Právní a metodický rámec

- zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon, zejména § 29 a § 120a, ve znění pozdějších předpisů;
- vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, zejména § 7 a příloha č. 3, ve znění pozdějších předpisů;
- vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, ve znění pozdějších předpisů;
- Metodické doporučení MŠMT k primární prevenci rizikového chování č. j. 21291/2010-28 včetně aktuálních příloh;
- Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikanování ve školách a školských zařízeních č. j. MSMT-21149/2016;
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019–2027 a navazující akční dokumenty.

MPP respektuje povinnost školy zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví žáků, předcházet rizikovému chování a poskytovat poradenské služby v rozsahu kompetencí školy. Při konkrétním incidentu se postupuje podle platného krizového plánu a příslušné tematické přílohy metodického doporučení MŠMT.

3 Charakteristika školy a podmínky prevence

Základní škola Janov, okres Svitavy poskytuje základní vzdělávání pouze na 1. stupni. Ve školním roce 2026/2027 je 3. ročník samostatný a ročníky 1.–2. a 4.–5. jsou organizovány ve spojených třídách. Malý počet žáků umožňuje dobrou znalost dětí a rychlou komunikaci, současně však vyžaduje citlivé zacházení s důvěrnými informacemi a důslednou práci se vztahy, protože děti se dlouhodobě setkávají ve škole i v obci.

Silné stránky	Potřeby a možná rizika
malé kolektivy a individuální přístup	vztahové napětí je v malém kolektivu výrazné a může se přenášet mezi ročníky
úzká spolupráce školy s rodinami	nutnost zachovat profesní hranice, důvěrnost a věcnou dokumentaci
spojené ročníky podporují vrstevnické učení	věkové rozdíly vyžadují diferencované zadání a ochranu mladších žáků
rychlé sdílení informací mezi pedagogy	informace se sdílejí pouze v nezbytném rozsahu

Silné stránky	Potřeby a možná rizika
regionální dostupnost SVP ALFA	externí program musí navazovat na práci třídního učitele
přirozená komunitní vazba	bezpečné používání digitálních služeb se odehrává i mimo přímý dohled školy

4 Výchozí analýza a priority

Výchozí analýza se na začátku školního roku doplní z pedagogického pozorování, evidence docházky, anonymní věkově přiměřené zpětné vazby žáků, rozhovorů s rodiči, záznamů školní metodičky prevence a vyhodnocení předchozího MPP. Dokument neuvádí nepodložené počty incidentů. Zjištěné skutečnosti se evidují odděleně v pracovní dokumentaci školy.

- bezpečné vztahy, pravidla tříd a rozlišení konfliktu, ubližování a šikany;
- emoční gramotnost, zvládání vzteku, žádost o pomoc a nenásilné řešení konfliktu;
- digitální bezpečí, ochrana soukromí, kyberšikana a věku přiměřené používání technologií;
- prevence záškoláctví a včasná reakce na změny docházky nebo školního výkonu;
- zdravý životní styl, prevence užívání nikotinových výrobků, alkoholu a dalších návykových látek;
- osobní bezpečí, bezpečné chování vůči cizím osobám, prevence násilí a včasné oznámení ohrožení;
- podpora adaptace prvňáků a bezpečný přechod žáků 5. ročníku do navazující školy.

5 Cíle pro školní rok 2026/2027

Cíl	Ukazatel splnění	Ověření	Termín
Bezpečná pravidla	každá třída vytvoří nebo obnoví 3–5 srozumitelných pravidel a cest pomoci	záznam třídního učitele, rozhovor se žáky	září; revize leden
Pravidelná práce s klimatem	nejméně 1 cílená komunitní/třídnická aktivita měsíčně v každé třídě	stručný třídní záznam	průběžně
Dostupná pomoc	žáci dokážou uvést alespoň 2 dospělé osoby nebo cesty pomoci	věkově přiměřená reflexe	listopad a květen
Externí prevence	proběhne alespoň 1 odborný blok pro každý třídní kolektiv podle jeho potřeb	objednávka, účast, reflexe	do května
Digitální bezpečí	žáci 3.–5. ročníku procvičí ochranu soukromí, odmítnutí a hlášení online rizika	výstup z lekce	do dubna
Včasný postup	všechny závažné podněty budou posouzeny bez	evidence ŠMP/vedení	průběžně

Cíl	Ukazatel splnění	Ověření	Termín
	zbytečného odkladu a předány odpovědné osobě		
Evaluace	MPP bude vyhodnocen podle níže uvedených ukazatelů a vzniknou doporučení na další rok	závěrečná zpráva ŠMP	červen

6 Realizační tým a odpovědnosti

Role	Pracovník	Odpovědnost v MPP
Ředitelka a výchovná poradkyně	Mgr. Bc. Magdalena Lenochová	schválení podmínek, koordinace poradenských služeb, závažné případy, spolupráce s rodinou a institucemi
Školní metodička prevence/ŠMP	Mgr. Věra Pechancová	tvorba, koordinace a evaluace MPP; metodická podpora pedagogů; evidence aktivit a rizikového chování
Třídní učitelé	podle aktuálního rozdělení práce	pravidla třídy, průběžná prevence, sledování klimatu a docházky, komunikace s rodinou, návazná práce
Ostatní pedagogové a vychovatelé	podle aktuálního rozdělení práce	jednotné uplatňování pravidel, dohled, včasné předání podnětu
Externí odborníci	podle objednané služby	odborné programy a konzultace v dohodnutém rozsahu; škole předávají doporučení pro návaznou práci

7 Univerzální prevence v každodenním životě školy

- Třídní pravidla jsou krátká, formulovaná pozitivně, pravidelně připomínaná a vyvozují předvídatelné důsledky.
- Pedagogové cíleně učí děti pojmenovat emoce, potřeby a hranice, požádat o pomoc, omluvit se a napravit škodu.
- Každý podnět dítěte se bere vážně; pedagog neslibuje absolutní tajemství, pokud může být ohroženo bezpečí dítěte.
- Při skupinové práci se proměňují role a dvojice tak, aby se předcházelo izolaci, zesměšňování a mocenské převaze.
- V digitálních tématech se pracuje s konkrétními situacemi: heslo, fotografie, kontakt s neznámou osobou, nátlak, nevhodný obsah a uchování důkazů.
- Škola oceňuje prosociální chování, spolupráci a bezpečné zastání se druhého; veřejné zostuzení a kolektivní tresty se nepoužívají.
- Po externím programu následuje do dvou týdnů reflexe a nejméně jedna návazná třídní aktivita.

8 Obsah podle věku a organizace tříd

Ročník / třída	Hlavní témata	Doporučené metody
1.–2. ročník	adaptace prvňáků, pravidla, bezpečná cesta pro pomoc, kamarádství, emoce a osobní bezpečí	diferencované rituály, modelové situace, obrázkové příběhy, adaptační blok SVP ALFA
3. ročník	respekt k odlišnostem, spolupráce, zvládání konfliktu, bezpečí online	kooperativní hry, kruh, Etické dílny, školní blok Hvězdná posádka
4.–5. ročník	vztahy a šikana, digitální stopa, nátlak vrstevníků, návykové látky, přechod na 2. stupeň	diskuse nad případy, nácvik odmítnutí, program SVP ALFA, Etické dílny, školní blok Mise v čase

9 Roční plán preventivních aktivit

Období	Aktivita	Cílová skupina/ročník	Odpovídá / spolupráce	Výstup
září	adaptace, pravidla tříd, mapa pomoci, vstupní pozorování klimatu	1.–5.	třídní učitelé, ŠMP	pravidla a vstupní záznam
září–říjen	adaptační nebo diagnosticko-preventivní blok podle potřeb tříd	1.–2. , 4.–5.	SVP ALFA, ŠMP	doporučení pro návaznou práci
říjen	osobní bezpečí a bezpečná žádost o pomoc	1.–3.	třídní učitelé	modelové situace
listopad	Hvězdná posádka 1–2: odlišnosti, spolupráce, zastání	2.–3.	proškolený pedagog / ŠMP	reflexe a třídní dohoda; úkoly diferencované pro 2. a 3. ročník
prosinec	prosociální projekt a bezpečné klima před prázdninami	1.–5.	pedagogové	společný výstup
leden	pololetní revize klimatu, docházky a třídních pravidel	1.–5.	třídní učitelé, ŠMP	opatření pro 2. pololetí
únor–březen	Etické dílny - téma vybrané podle analýzy a věku	1.–5.	Hope4Kids / Etické dílny, ŠMP	účast a návazná reflexe

Období	Aktivita	Cílová skupina/ročník	Odpovídá / spolupráce	Výstup
březen	Mise v čase 1–3: konflikt, vztek, náprava a odpovědnost	4.–5.	proškolený pedagog / ŠMP	osobní strategie řešení
duben	digitální bezpečí, kyberšikana, fotografie a soukromí	3.–5.	pedagogové, ŠMP	řešení modelové situace
květen	odmítnutí návykové látky; bezpečné rozhodování	4.–5.	ŠMP / externí lektor dle potřeby	nácvik odmítnutí
květen–červen	přechod páťáků, závěrečná reflexe klimatu a evaluace MPP	5. ; 1.-5.	VP, třídní učitelé, ŠMP	doporučení pro další rok

10 Spolupráce se SVP ALFA

Středisko výchovné péče Svitavska ALFA je regionálním partnerem školy pro preventivně výchovnou péči, práci s třídními kolektivy, konzultace a návaznou odbornou pomoc. Konkrétní program, rozsah, termín a cíle škola sjedná podle aktuální nabídky ALFA a potřeb třídy.

- Před programem předá škola lektorům pouze nezbytné informace a vymezí zakázku bez předjímání diagnóz nebo označování jednotlivých dětí.
- Třídní učitel se programu účastní, sleduje proces a přebírá doporučení pro další práci.
- Výstup programu se neinterpretuje jako psychologická diagnóza; při potřebě odborného posouzení škola doporučí odpovídající službu.
- Při zjištění závažného ohrožení se postupuje podle krizového plánu a zákonných povinností školy.

Kontakt pro plánování spolupráce: SVP Svitavska ALFA, tel. 731 712 458, e-mail info@svpalfa.cz, www.svpalfa.cz. Údaje se před použitím ověří.

11 Etické dílny

Etické dílny jsou externí systematické programy primární prevence pro žáky základních škol. Škola vybírá téma až po vyhodnocení potřeb konkrétní třídy a ověření aktuální nabídky poskytovatele. Pro 1. stupeň se přednostně volí témata přátelství, spolupráce, ochrany v nebezpečných situacích, zdravého sebepojetí, prevence ubližování a bezpečného jednání v digitálním prostředí.

Podmínkou je věková přiměřenost, interaktivní forma, možnost navazující práce třídního učitele a zpětná vazba škole. Externí program neslouží jako jednorázové řešení probíhající šikany; při podezření na šikanu škola nejprve chrání ohrožené dítě a postupuje podle programu proti šikanování.

12 Vlastní dlouhodobý program inspirovaný Dobronauty

Škola hledá dlouhodobou, nízkonákladovou a opakovatelnou práci zaměřenou na empatii, respekt k odlišnostem a samostatné řešení běžných konfliktů. Níže uvedené pracovní moduly používají obecné preventivní principy a vlastní názvy. Nejde o realizaci oficiálního programu DOBRONAUTI ani o náhradu jeho metodiky. Pokud škola zakoupí program nebo proškolí pedagogy, bude postupovat podle podmínek nositele programu.

Modul	Určení	Rozsah	Obsah a výstup
Hvězdná posádka	2.–3. ročník	6 setkání po 25–35 min	odlišnosti, silné stránky, naslouchání, spolupráce, zastání; společná pravidla posádky
Mise v čase	4.–5. ročník	6 setkání po 35–45 min	spouštěče konfliktu, práce se vztekem, pauza, volba řešení, náprava škody; osobní plán pro konflikt

12.1 Společná struktura jednoho setkání

1. Krátké naladění a připomenutí bezpečných pravidel.
2. Fiktivní příběh nebo modelová situace bez používání skutečného konfliktu ve třídě.
3. Volba z více možných reakcí a rozhovor o jejich důsledcích.
4. Nácvik jedné konkrétní dovednosti ve dvojici nebo malé skupině.
5. Dobrovolný malý úkol do běžného života a reflexe na příštím setkání.
6. Stručný záznam pedagoga: účast, téma, skupinová odezva a potřebná návaznost; bez diagnostických soudů.

12.2 Bezpečnostní pravidla

- Dítě není nuceno sdílet osobní zkušenost ani veřejně označovat viníka nebo oběť.
- Skutečné podezření na šikanu se neřeší před třídou prostřednictvím hry nebo společné konfrontace.
- Při sdělení ohrožení pedagog aktivitu zastaví, zajistí bezpečí a předá podnět podle krizového postupu.
- Propojení věkově smíšených ročníků se využije pro spolupráci, nikoli pro přenášení odpovědnosti dospělého na starší děti.

13 Spolupráce se zákonnými zástupci

- Na začátku školního roku škola zpřístupní účel MPP, kontakty a cesty pomoci.
- Rodiče jsou informováni o externích programech v přiměřeném předstihu a o praktických možnostech návaznosti doma.
- Při individuálním problému škola komunikuje věcně, bez nálepkování a s uvedením konkrétních pozorování, opatření, odpovědností a termínu vyhodnocení.
- Neúčast nebo nesouhlas rodiče nesmí bránit škole v ochraně dítěte a plnění zákonných oznamovacích či součinnostních povinností.
- Škola doporučuje ověřené odborné služby, nepřebírá roli zdravotnického nebo terapeutického pracoviště.

14 Postup při podnětu a rizikovém chování

7. Přijmout sdělení klidně, nebagatelizovat je a neslibovat úplné utajení.
8. Posoudit bezprostřední nebezpečí a ihned zajistit ochranu života, zdraví a bezpečí.
9. Zaznamenat vlastními slovy dítěte podstatná fakta: kdo, co, kdy, kde; neprovádět sugestivní výslech.
10. Bez zbytečného odkladu informovat ředitelku a školní metodičku prevence podle povahy situace.
11. Postupovat podle krizového plánu a příslušné metodiky; chránit důkazy, zejména u kyberšikany.
12. Informovat zákonné zástupce, nebrání-li tomu ochrana dítěte nebo pokyn oprávněného orgánu.
13. Vyhodnotit opatření a naplánovat následnou práci s dítětem, třídou a rodinou.

Při bezprostředním ohrožení se volá 155, 158 nebo 112. Podezření na trestný čin nebo zákonem vymezené ohrožení dítěte škola oznamuje příslušnému orgánu; konkrétní právní postup se vždy volí podle zjištěných skutečností a krizového plánu.

15 Evidence, ochrana údajů a informování

Školní metodička prevence vede dokumentaci o preventivních aktivitách a řešených případech v rozsahu stanoveném přílohou č. 3 vyhlášky č. 72/2005 Sb. Záznamy jsou věcné, datované, oddělují pozorování od hodnocení a obsahují přijatá opatření a termín kontroly. Osobní údaje se zpracovávají pouze v nezbytném rozsahu a sdílejí se jen s osobami, které je potřebují k plnění pracovních nebo zákonných povinností.

Souhrnné vyhodnocení MPP používá anonymizované nebo agregované údaje. Fotografie a výstupy dětí se nezveřejňují automaticky; škola postupuje podle svého právního titulu, informační povinnosti a pravidel ochrany osobních údajů.

16 Evaluace programu

Co se hodnotí	Nástroj	Kdo	Kdy
plnění aktivit	evidence MPP: plán / uskutečněno / důvod změny	ŠMP	čtvrtletně
klima a dostupnost pomoci	pozorování, krátká věkově přiměřená reflexe žáků	třídní učitelé	září, leden, květen
docházka a včasné zachycení	souhrn absence a řešených podnětů bez zveřejnění osobních údajů	vedení, VP, ŠMP	pololetně
přínos externích programů	bezprostřední reflexe a kontrola návaznosti po 4–8 týdnech	třídní učitel, ŠMP	po programu
naplnění cílů	porovnání ukazatelů v článku 5	ŠMP a ředitelka	červen

Výsledkem evaluace bude krátká závěrečná zpráva: uskutečněné aktivity, míra naplnění cílů, zjištěné potřeby, doporučení a nejvýše tři priority pro školní rok 2027/2028. Samotný počet oznámených podnětů se nevykládá automaticky jako zhoršení klimatu; může odrážet větší důvěru žáků a dostupnost pomoci.

17 Kontakty a síť pomoci

Subjekt	Kontakt / využití
ZŠ Janov	461 639 205; 736 481 858; skola@skolajanov.cz
SVP Svitavska ALFA	731 712 458; info@svpalfa.cz; www.svpalfa.cz
Pedagogicko-psychologická poradna, Speciální pedagogické centrum	PPP 775 575 480, info-svitavy@pppuo.cz SPC 602 473 793, spc@pppuo.cz

Subjekt	Kontakt / využití
OSPOD	461 653 350, 775 653 322, e-mail: milada.nadvornikova@litomysl.cz
Linka bezpečí	116 111; www.linkabezpeci.cz
Rodičovská linka	606 021 021; www.rodicovskalinka.cz
Tísňové linky	155 zdravotnická záchranná služba; 158 Policie ČR; 112 jednotné evropské číslo

18 Závěrečná ustanovení

MPP je otevřený pracovní dokument. Školní metodička prevence jej v průběhu roku upraví, pokud se změní potřeby žáků, personální podmínky, právní rámec nebo nabídka odborných služeb. Změny se projednají s ředitelkou a podle významu s pedagogickou radou.

S MPP budou zaměstnanci prokazatelně seznámeni v rozsahu odpovídajícím jejich práci. Základní informace, kontakty a cesty pomoci budou žákům a zákonným zástupcům dostupné srozumitelnou formou.

V Janově dne: 24. 8. 2026	
Mgr. Věra Pechancová školní metodička prevence	Mgr. Bc. Magdalena Lenochová ředitelka školy

Příloha 1 Evidence realizace MPP

Datum	Třída	Aktivita a cíl	Realizátor	Stručná reflexe a návaznost

Příloha 2 Závěrečné vyhodnocení

Uskutečněné aktivity a změny oproti plánu:

Naplnění cílů a doložené ukazatele:

Co se osvědčilo:

Zjištěné potřeby a rizika:

Tři priority pro další školní rok: